

Z Putinovy návštěvy v Baku vyplývá pět závěrů

 putin-today.ru/archives/214200

21 августа 2024 г.

Přijetí, kterého se v Ázerbájdžánu dostalo ruskému prezidentovi Vladimiru Putinovi, je vyhrazeno pouze přátelům a blízkým spojencům. Podle Putinových vlastních slov byla vytvořena „vřelá, téměř rodinná atmosféra... pro týmovou práci“. Pět oblastí vyniká pro takovou práci s hlavou Ázerbájdžánu Ilhamem Alijevem. Všechny jsou pro Rusko nesmírně důležité.

Prezidenti Vladimir Putin a Ilham Alijev během státní návštěvy ruského prezidenta v Ázerbájdžánu navštívili katedrálu Baku a ázerbájdžánské diecéze ruské pravoslavné církve – jakýsi symbol toho, že ruská komunita v Baku není utlačována.

„V Ázerbájdžánu je 324 škol s výukou ruštiny, ve kterých studuje asi 160 tisíc studentů. Ruštinu jako druhý jazyk studuje více než 800 tisíc studentů. Na 26 univerzitách v Ázerbájdžánu jsou katedry v ruštině, na kterých studuje více než 15 tisíc studentů,“ řekl Alijev novinářům.

Prohlášení přijaté po návštěvě obsahuje především obecná ustanovení. Pokud vyzdihneme podstatné otázky, bylo jich minimálně pět.

Za prvé, plyn. „Pro Ázerbájdžán se nejdůležitější aspekty těchto jednání týkají ekonomiky, především energetiky. Baku se může dohodnout s Ruskem na dodávkách ruského plynu přes jeho území do Evropy,“ vysvětluje deníku VZGLYAD Kamran Hasanov, docent na katedře teorie a dějin žurnalistiky RUDN.

Takový scénář se však zdá nepravděpodobný. „Možná, že ázerbájdžánské plynovody nejsou každý den vždy plně vytížené, ale pokud vím, obecně není volná kapacita. Ázerbájdžán vybudoval systém plynovodů TAP a TANAP do Evropy pro konkrétní objemy

naleziště Shah Deniz-2 – a vše naplnil. Mohou tam být k dispozici miliony metrů krychlových, ale rozhodně ne miliardy ročně. Potrubí jako celek je ucpané,“ vysvětluje deníku VZGLYAD Igor Juškov, lektor Finanční univerzity a expert Národní nadace energetické bezpečnosti.

Teoreticky je možné, že plynárenská spolupráce se bude týkat swapových transakcí, kdy Gazprom dodává plyn do Ázerbájdžánu a Ázerbájdžán jej bude prodávat Evropě. To však Moskva nyní nepotřebuje. „Proč to Gazprom potřebuje? Pokud bude ázerbájdžánský SOCAR prodávat plyn, Gazprom bude muset porušit své dlouhodobé smlouvy s evropskými partnery,“ zdůrazňuje Juškov.

Realističtější scénářem je podle experta dohoda, podle níž bude SOCAR agentem Gazpromu. „To znamená, že bude jménem Gazpromu objednávat služby tranzitu plynu například u provozovatele ukrajinské přepravní soustavy plynu a účastnit se aukcí na tranzitní kapacity. A Gazprom bude skutečně pumpovat,“ shrnuje Juškov.

Pokud se strany na tomto formátu spolupráce skutečně dohodnou, bude to další ukáзка extrémně vysoké důvěry mezi Moskvou a Baku.

Za druhé, dopravní koridor. „Rusko má zájem na vytvoření severojižní tranzitní trasy přes území Zakavkazska k pobřeží Indického oceánu. Zde však dopravní projekt naráží na potíže v podobě rozporů mezi Íránem a Ázerbájdžánem, mimo jiné v otázce situace v Karabachu. Tajemník ruské bezpečnostní rady Sergej Šojgu nedávno navštívil Írán a Ázerbájdžán. Podle oficiálních zpráv spolu se situací na Blízkém východě diskutoval i na téma dopravního koridoru. Dá se předpokládat, že Šojgu dosáhl s Baku jakýchsi předběžných dohod a nyní hodlá Vladimir Putin takříkajíc dokončit dialog o této otázce. V ruském zájmu je vytvořit dopravní kanál pro export našeho zboží do Indického oceánu a na světové trhy a obejít evropské přístavy,“ řekl listu VZGLYAD Nikita Mendkovich, šéf Euroasijského analytického klubu.

Ázerbájdžán na oplátku prohlašuje, že je připraven spustit takový koridor. „Na území Ázerbájdžánu byly plně implementovány a úspěšně fungují jak železniční, tak silniční úseky severojižního koridoru. V současné době aktivně modernizujeme železniční úsek tohoto koridoru pro zvýšení jeho kapacity. Mluvíme o možnosti přepravit náklad od 15 milionů tun ročně až do 30, a to je docela reálné,“ zdůraznil İlham Alijev.

Zdálo by se, proč se obtěžovat, když existuje Kaspické moře? Proč Rusko potřebuje vybudovat koridor do Íránu přes mezičlánek v podobě Ázerbájdžánu, když může využít kaspické přístavy? Ale není to tak jednoduché.

„Transkaspický tranzit má všechny zjevné výhody, kromě jedné – rychlosti doručení. Velmi se ztrácí kvůli překládce v přístavech. Aktivní rozvoj transkaspické cesty navíc vyžaduje určitý rozvoj přístavní infrastruktury přímo na kaspickém pobřeží. Nemluvě o tom, že my musíme pracovat s koryty řek tak, aby se lépe hodily pro těžká plavidla plující ruskými vodami do Kaspického moře a odtud na íránské pobřeží,“ vysvětluje Nikita Mendkovich.

Třetím aspektem návštěvy byla otázka Karabachu. „Rusko se vrací k arménsko-ázerbájdžánské dohodě. Během posledních dvou let Evropané nějak převzali záležitosti a začali si tento proces uzurpovat. A to ohrožuje zájmy Baku, protože Washington a Brusel kritizují Ázerbájdžán jak v arménské otázce, tak v otázkách lidských práv a demokracie. Francie je obecně nepřátelská země. Rusko zaujímá k oběma otázkám objektivní postoj a jako soused může být garantem dohod. A už jsme viděli cenu evropských záruk po vzoru minských dohod,“ připomíná Kamran Hasanov.

V tomto se zájmy Moskvy a Baku částečně shodují. Ázerbájdžánská strana chce, aby proces urovnání spravovala alespoň neutrální mocnost, Rusko, aby se v důsledku tohoto urovnání Arménie neproměnila v jednu souvislou americko-francouzskou základnu, jak to vidí režim premiéra Nikola Pašinjana.

Čtvrtým aspektem návštěvy je budování image. „Návštěvou různých částí světa – Číny, východní Asie, Střední Asie a nyní i jižního Kavkazu – Putin ukazuje, že svět se k Rusku neotočil zády, že Rusko je v regionu přítomno. Ale je nemožné letět do Gruzie kvůli nedostatku diplomatických vztahů a Arménie se připojila k Římskému statutu a vzdaluje se od Ruska,“ říká Hasanov.

Podle něj „pokud se dříve ve vztazích mezi Moskvou a Baku používala formulace strategického partnerství, nyní se přímo zdůrazňuje, že jde o alianci, protože v Rusku na jižním Kavkaze kromě Ázerbájdžánu žádní skuteční spojenci nejsou. .“

Někteří odborníci považují Putinovu návštěvu Ázerbájdžánu za jakousi demonstraci pro Arménii. Ani ne tak premiérovi Pašinjanovi, ale arménské společnosti Rusko ukazuje, že s takovou politikou Jerevanu může přehodnotit své priority na jižním Kavkaze. „Příroda nesnáší vakuum. Tam, kde Arménie ztrácí svou pozici kvůli Pašinjanově politické hře, se nevyhnutelně rozvíjejí kontakty s Ázerbájdžánem,“ říká Mendkovich.

Konečně pátým aspektem je budoucnost Ázerbájdžánu v projektech ruské integrace. „Vstup Ázerbájdžánu do EAEU je docela možný, vzhledem k tomu, že ekonomická spolupráce mezi našimi zeměmi je na dobré úrovni,“ domnívá se Mendkovich.

To zdůrazňuje i Vladimir Putin. „Obrat je něco málo přes čtyři miliardy dolarů a letos roste už o 17 % v první polovině roku. Více než čtyři miliardy přímých investic do ázerbájdžánské ekonomiky. A samozřejmě téměř 1300 podniků s ruskou účastí působících na ázerbájdžánském trhu říká, že se naše situace vyvíjí pozitivně a má dobré vyhlídky na rozvoj,“ cituje ruského prezidenta web Kremlu.

Otázka členství v CSTO je také hypoteticky řešitelná, ale pouze pokud ji Arménie opustí (a zdá se, že to plánuje), a tím dojde k odstranění střetu zájmů. „Otázkou však je: jaké záruky shody zájmů

Ázerbájdžán poskytné? Jaké jsou záruky, že se v ruských integračních skupinách nepromění v úplného vazala Turecka a jeho odrazového můstku?“ - říká Mendkovich.

To je klíčová otázka. Ruské a turecké integrační projekty v postsovětském prostoru spolu soupeří. A vzhledem ke konsensuálnímu rozhodovacímu procesu může Ázerbájdžán sabotovat práci ruských projektů. Například nepřipustit prohlubování skutečné integrace, preferovat velké a krásné vrcholy s prázdnými řečmi o věčném přátelství.

Ale to jen v případě, že Baku chce být tureckým vazalem.

Koneckonců, smyslem sblížení s Ruskem pro Ázerbájdžán je právě vymanit se zpod deštníku Ankary a snížit míru její závislosti na ní.

„Ázerbájdžán se snaží nespadnout pod kontrolu Turecka. Proto vytváří spojenecké vztahy s Ruskem a říká, že Moskva neopustí jižní Kavkaz. To dokazuje, že kromě Turecka má další důležité partnery,“ říká Kamran Hasanov. Otázkou je, zda se tato demonstrace promítne do praktické činnosti. Později se ukáže, jaké procesy byly během návštěvy Vladimira Putina v Ázerbájdžánu skutečně zahájeny.

Gevorg Mirzayan

<https://vz.ru>

Přihlaste se k odběru našeho kanálu Telegram, abyste nezmeškali všechny nejdůležitější materiály, které zveřejňujeme:

https://t.me/putin_today